

Соціально-історичне підґрунття розвитку освітніх технологій

тема 1 (2 год.)

План лекції:

- Історія розвитку освітніх технологій стародавнього світу, середньовіччя, епохи Відродження
- Технологічний підхід у зарубіжній педагогіці ХХ ст.
- Генезис освітніх технологій в українській педагогічній науці

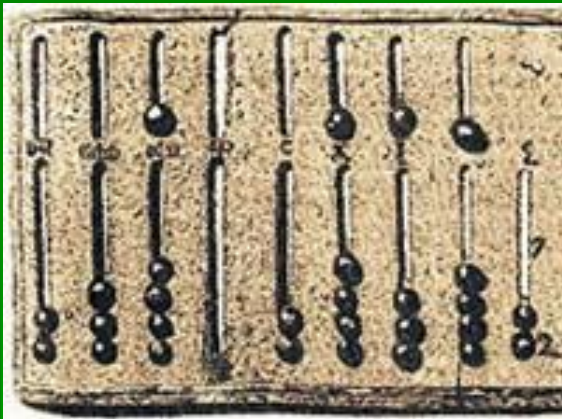
Аналіз практики освітніх технологій стародавнього світу, середньовіччя

«ТЕХНОЛОГІЯ»

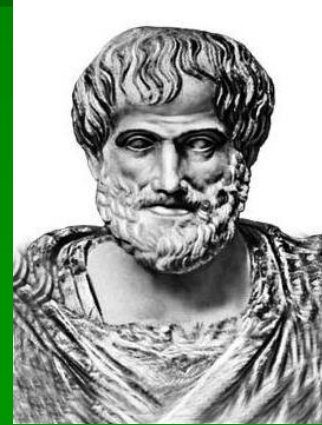
- **techné** – мистецтво, майстерність
- **logos** – наука, закон, знання, вчення

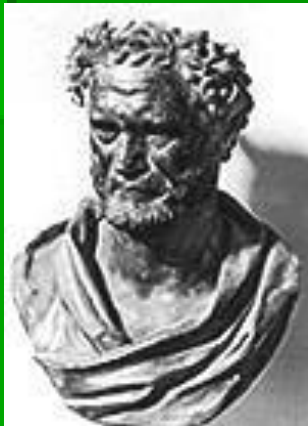
Стародавня Греція

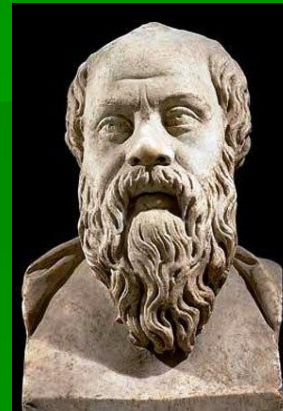
АБАК

Арістотель:
місце
технології
знаходиться
посередині між
теорією та
практикою

Демокріт:
акцентується
увага на
залежності
результатів
навчання від
якостей учня

Сократ:
метод евристичної
бесіди

Марк Фабій Квінтілан

- Римський ритор
- Вважається першим вчителем-професіоналом, який заснував державну школу
- Соціально-педагогічна праця «Про виховання оратора»

Середньовіччя та Відродження

Вінсент з Бове

**домініканський чернець, богослов,
енциклопедист, філософ і педагог**

**«Про настанови дітей знатних
громадян»**

Середньовіччя та Відродження

Франсуа Рабле
французький письменник,
один з найбільших
європейських сатириків-
гуманістів епохи
Ренесансу, автор роману
«Гаргантюа і
Пантагрюель»

Середньовіччя та Відродження

Ян Амос Коменський

чеський педагог-гуманіст,
письменник, громадський діяч,
єпископ Чешскобратської
церкви, основоположник
наукової педагогіки, винахідник
класно-урочної системи

«Велика дидактика»: «Отже,
мистецтво навчання не
потребує нічого іншого, крім
умілого розподілу часу,
предметів і методу.

Середньовіччя та Відродження

Песталоцці Йоганн Генріх

швейцарський педагог

засновник теорії елементарної освіти

Йоганн Фрідріх Гербарт

німецький філософ, психолог,
педагог

Середньовіччя та Відродження

Аналіз практики освітніх технологій стародавнього світу, середньовіччя, зокрема епохи Відродження, дає підстави виокремлювати три типи технологій:

- – освітня технологія як організація навчально-виховного процесу (за цією ознакою згодом учені виділяли покоління технологій – традиційні, урочно-блочні і т. д.);
- – освітня технологія як проект навчально-виховного процесу відповідно до конкретно визначеної мети на основі концептуального задуму (технологія підготовки громадського діяча, технологія виховання джентльмена, гуманістичне виховання Гаргантюа тощо);
- – освітня технологія як результат трансформації новітнього методу.

Зарубіжна педагогіка ХХ ст.

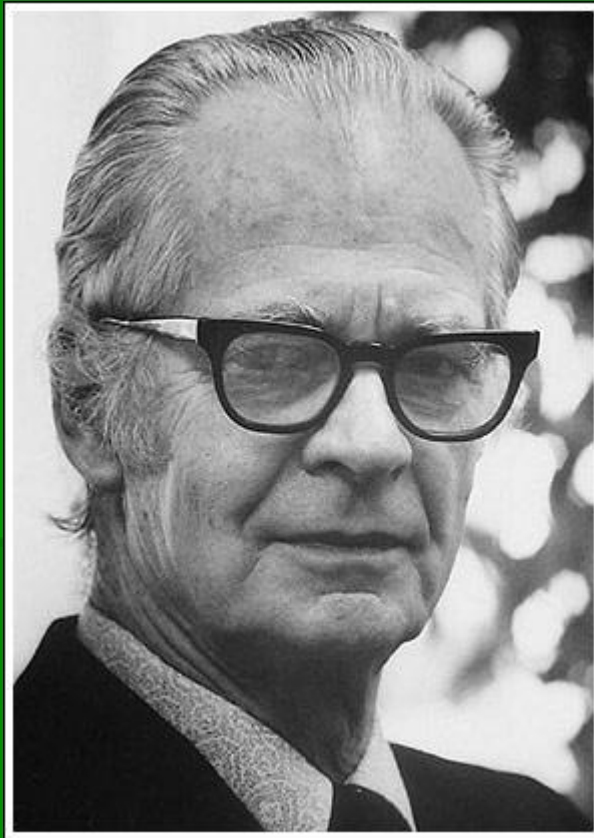

**Шацький Станіслав
Теофілович**

російський педагог

«Школа – центр виховання у
соціальному середовищі»

Зарубіжна педагогіка ХХ ст.

Скіннер Беррес Фредерік

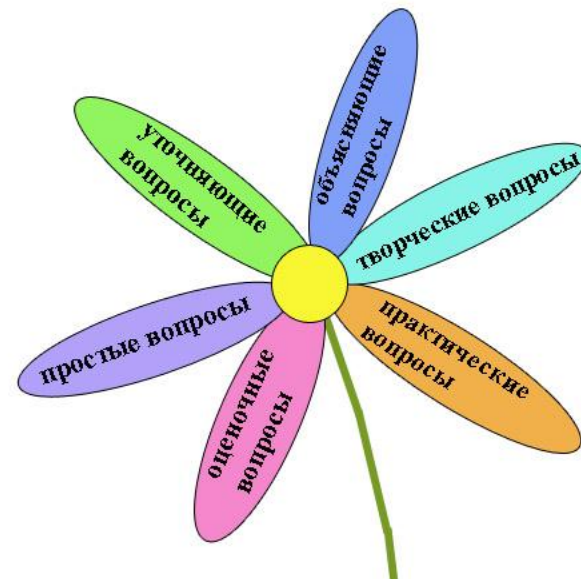
американський психолог,
засновник технології
програмованого навчання, мета
якої полягає у підвищенні
ефективності управління
засвоєнням навчального матеріалу
відповідно до психолого-
педагогічних закономірностей та
біологічних законів (вивчення
завершених частин матеріалу з
подальшим покроковим
підкріпленням)

Зарубіжна педагогіка ХХ ст.

Блум Бенджамін

Американський вчений
засновник таксономія, яка містила
опис цілей у пізнавальній
(когнітивній) галузі

Зарубіжна педагогіка ХХ ст.

Засновники системного підходу - американські вчені Н. Сільвер , А.Холл, С.Фаген, Дж.Майлс:

- 1) організація та впорядкованість;
- 2) наявність складових елементів або компонентів;
- 3) зв'язок елементів між собою та з усією системою;
- 4) функціонування як цілісна єдність;
- 5) взаємодія із середовищем;
- 6) рух до певної мети

Зарубіжна педагогіка ХХ ст.

1976 р. було створено перший персональний комп'ютер (автори С. Джобс, С. Уозник), що спричинило переворот не тільки в освіті, але й в інших галузях суспільного буття, сприяло прискореному розвитку комп'ютеризації, а згодом інформатизації освіти як за кордоном, так і в українських ВНЗ.

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- – 1957 – 1970 рр. (програмовано-навчальний) – запровадження програмованого навчання як нової метатехнології педагогічного ВНЗ, використання електронних та обчислювальних засобів у навчальному процесі, домінування виховної технології комуністичного виховання радянського періоду (суспільної метатехнології) у навчально-виховній та управлінській діяльності ВНЗ;

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- — 1971 – 1984 рр. (системно-методичний) – запровадження системного підходу до організації навчального процесу, згідно з яким технологія розглядалася як система; поступове витіснення програмованого навчання, розвиток вітчизняної діагностики, посилення впливу метатехнології комуністичного виховання радянського періоду на фоні поглиблення тоталітаризму у колишній радянській державі; поширення ідеї використання автоматизованих систем та домінування ролі правлячої Комуністичної партії в управлінні як технологічному процесі; розроблення теоретичних засад передового педагогічного досвіду як джерела технологій та як технології;

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- — 1985 – 1990 рр. (реформувально-комп'ютеризаційний) – реформування діяльності навчальних закладів та традиційної системи підготовки вчителів, комп'ютеризація навчального процесу, запровадження інформатики як навчальної дисципліни та технології; поширення соціально-виховних технологій соціально-педагогічних комплексів; демократизація в технологіях управління ВНЗ педагогічного профілю; криза та крах суспільної метатехнології комуністичного виховання радянського періоду;
- —

Технологізація в українській педагогічній науці

У **1985 – 1990 рр.** у межах традиційної метатехнології навчання (лекційно-семінарсько-залікова) у педагогічних інститутах співіснували макро- та мезотехнології:

- – на основі гуманно-особистісної орієнтації (педагогіка співробітництва);
- – на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів (студентів) (технології проблемного навчання, ігрові);
- – інтенсифікації навчання на основі схемних і знакових моделей навчального матеріалу (технологія В. Шаталова);
- – на основі ефективності управління і організації навчального процесу (технології групової діяльності, технологія С. Лисенкової: перспективно-випереджувальне навчання з використанням опорних схем при коментованому управлінні);
- – інформаційно-комунікаційні технології (базовий курс «Інформатика», застосування комп'ютерних засобів у предметному навчанні).

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- — 1991 – 2005 рр. (науково-технологічний) – сучасний період функціонування технологічного підходу у педагогічних ВНЗ України як незалежної держави; здійснення розвитку освітніх технологій на науковій основі. У його межах доцільно виокремити декілька етапів:
 - —

Технологізація в українській педагогічній науці

- — 1991 – по теперішній час. (науково-технологічний) – сучасний період функціонування технологічного підходу у педагогічних ВНЗ України як незалежної держави; здійснення розвитку освітніх технологій на науковій основі. У його межах доцільно виокремити декілька етапів:
- – 1991 – 1993 рр. – упровадження нових технологій виховання, спрямованих на національне та громадянське виховання особистості; реорганізація технологій управління на основі ідей автономізації; трансформація педагогічних навчальних курсів з «Методик...» у «Технології...», розроблення програми інформатизації освіти, впровадження інформаційних технологій у навчальний процес;
- –

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- — 1991 – по теперішній час. (науково-технологічний) – сучасний період функціонування технологічного підходу у педагогічних ВНЗ України як незалежної держави; здійснення розвитку освітніх технологій на науковій основі. У його межах доцільно виокремити декілька етапів:
- – 1994 – 2003 рр. – масове запровадження освітніх технологій, використання нових інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, створення інформаційного освітнього середовища ВНЗ, викладання нових навчальних технологічних дисциплін у педагогічних ВНЗ – «Освітні технології», «Педагогічні технології», «Технології навчання», «Технології виховання», «Сучасні інформаційні технології» тощо;
- –

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

- — 1991 – по теперішній час. (науково-технологічний) – сучасний період функціонування технологічного підходу у педагогічних ВНЗ України як незалежної держави; здійснення розвитку освітніх технологій на науковій основі. У його межах доцільно виокремити декілька етапів:
- – 2004 – по теперішній час – дія експерименту із приєднання педагогічних ВНЗ до Болонської декларації, впровадження модульно-рейтингової системи підготовки фахівців, стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, створення нових структур та елементів в управлінні як технологічному процесі.

Технологізація в українсь-кій педагогічній науці

Освітні технології у досліджуваний період розвивалися у трьох основних напрямках:

- – обґрунтування теоретичних основ освітніх (педагогічних технологій);
- – вивчення навчальних дисциплін «Освітні (педагогічні) технології» в процесі педагогічної підготовки майбутніх учителів;
- – впровадження технологічного підходу у навчально-виховний процес педагогічних ВНЗ та управління ними.

Дякую за увагу!

- Роль педагога полягає в тому, щоб відкривати двері, а не в тому, щоб проштовхувати в них учня.

Артур Шнабель

(1882—1951,

австрійський педагог, піаніст і композитор)